

Αγγελική Κουγιάννου [Γίνετε fan](#)
Angeliki.Kougiannou@huffingtonpost.gr

Η Ιθάκη των προσφύγων: Αυτό συμβαίνει πραγματικά στη Μυτιλήνη. Αντέχετε να διαβάσετε;

Δημοσιεύθηκε: 20/11/2015 10:37 πμ | Ενημερώθηκε: 20/11/2015 8:37 μμ

George Vafeidis/Facebook

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΛΕΣΒΟΣ - Όλο το καλοκαίρι είχα δει φωτογραφίες, είχα διαβάσει, είχα μιλήσει με ανθρώπους από το νησί. Αλλά έχουν δίκιο όταν σου λένε ότι δεν έχουν λόγια να το περιγράψουν. Ότι εάν δεν το δεις, δεν πρόκειται να καταλάβεις την έκτασή του.

Διαβάστε επίσης:

- **Όσα δεν δείχνουν οι κάμερες στη Μυτιλήνη: Η οργάνωση, οι ανεξέλεγκτες ροές και τα προβλήματα που έρχονται**

Στην πραγματικότητα αρχίζεις να παίρνεις μια μικρή ιδέα του τι έχει συμβεί, ήδη από το αεροπλάνο. Στη διαδικασία της προσγείωσης, στην ακτογραμμή, πολλές πορτοκαλί κουκκίδες. Τα σωσίβια που δυνητικά προστάτευαν χιλιάδες κόσμου από τον πνιγμό, βρίσκονται ακόμη εκεί σε διάφορα σημεία διάσπαρτα, θυμίζοντάς σου ότι ένας ακόμη άνθρωπος τα κατάφερε σε ένα επικίνδυνο κομμάτι του δύσκολου και μεγάλου ταξιδιού. Αρκετά έχουν καθαριστεί για τις αφίξεις πολιτικών, όπως τότε με την επίσκεψη του πρωθυπουργού με τον Σούλτς.

«Το καλοκαίρι είχαν έρθει σε μια ημέρα 9.500 άτομα. Μετρήσαμε 150 βάρκες. Έχουν αφήσει να περάσει μια ολόκληρη χώρα μέσα από ένα χωριό 100 κατοίκων!»

Πρώτη στάση **Μυτιλήνη** (με νοικιασμένο αυτοκίνητο γιατί οι αποστάσεις και οι τιμές των ταξί είναι απαγορευτικές) για ένα γύρο στην πόλη και επαφές για πληροφορίες.

Στη συνέχεια **Μόλυβο** και **Συκαμιά**. Στη βόρεια πλευρά του νησιού που οι προσφυγικές ροές είναι μεγαλύτερες αφού εκεί είναι η πιο κοντινή απόσταση από τα τουρκικά παράλια. Απέναντι η Άσος.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της **Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες** (τελευταία ενημέρωση 17 Νοεμβρίου) μέσα στο 2015 στην Ελλάδα έχουν φτάσει 689.686 εκ των οποίων το 25% παιδιά. Από αυτούς το 62% είναι Σύριοι και το 23% Αφγανοί. Μόνο στη Λέσβο έφτασαν 397.758 άνθρωποι, δηλαδή περισσότεροι από τους μισούς. Μόνο τον Νοέμβριο έχουν φτάσει στη Λέσβο 54.952 άτομα, δηλαδή κατά μέσο όρο 3.200 άτομα την ημέρα.

Το πικ της προσφυγικής ροής καταγράφηκε τον Οκτώβριο, οπότε στην Ελλάδα έφτασαν 210.824 άτομα, τη στιγμή που τον Οκτώβριο του 2014 είχαν έρθει μόλις 7.432. Πάνω από 200 άνθρωποι έχουν χάσει τη ζωή τους, εκ των οποίων τα 70 παιδιά. **Οι αριθμοί δεν λένε ψέματα. Αλλά εδώ θα σας μιλήσουμε για τους ανθρώπους. Αυτούς που έρχονται και αυτούς που τους υποδέχονται.**

Στη μισή ώρα που ήμουν στη **Σκάλα Συκαμιάς** -το μικρό παραθαλάσσιο χωριό των 100 κατοίκων που έχει δεχτεί εκατοντάδες χιλιάδες πρόσφυγες και μετανάστες τους τελευταίους έξι μήνες- έφτασαν δύο βάρκες. Μέσα στη νύχτα. Άντρες γυναίκες, μικρά παιδιά, βρεγμένοι.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΛΕΣΒΟ: ΒΑΡΚΑ ΜΕ ΠΡΟΣΦΥΤΕΣ ΒΡΑΔΥ από *HuffPost Greece*

Κάποιοι από τις πολλές οργανώσεις που είναι εκεί, τους υποδέχτηκαν με ισοθερμικές κουβέρτες και φώτιζαν τον δρόμο τους με φακούς, για να μην χτυπήσουν στις πέτρες. Τους οδήγησαν σε ένα σημείο στην πλατεία του χωριού, να πάρουν μια ανάσα και να ζεσταθούν τα μωρά. Μετά πήγαν στον πρώτο κέντρο υποδοχής, που βρίσκεται στα 50 μέτρα. Στον Πλάτανο. Μην φανταστείτε ότι αυτά τα κέντρα υποδοχής είναι τίποτα κρατικές υποδομές.

Τα camps ή stage 1 ή πρώτη υποδοχή είναι πρόχειρες τέντες που έχουν στήσει ανθρωπιστικές οργανώσεις ή ανεξάρτητοι αλληλέγγυοι και εθελοντές, έχουν νερά, ένα ζεστό φαγητό ή ρόφημα και ρούχα, για να μπορέσουν να αλλάξουν άμεσα τα βρεγμένα ρούχα. «Ειδικά τα μωρά» μου λέει ο Αποστόλης. Σε αυτό το ίδιο camp, ένα βαν της Adventist Health έχει μετατραπεί σε ιατρείο.

Ο **Αποστόλης Παρασκευόπουλος** είναι κάτοικος του νησιού, δουλεύει στην Σκάλα Συκαμιάς αλλά τον περισσότερο χρόνο του τον περνά βοηθώντας τον κόσμο και κοινοποιώντας όλα όσα βλέπει στο Facebook. «Για να μην ξεχαστούν» μου εξηγεί.

Έχει δει από πρώτο χέρι την αύξηση της ροής των προσφύγων να γίνεται από κύμα τσουνάμι, έχει παρακολουθήσει αμέτρητες ώρες την θάλασσα με τα κιάλια, μέρα και νύχτα ψάχνοντας για ανθρώπους που χρειάζονται βοήθεια, έχει δει μωρά σε ανάγκη. Το ίδιο ενεργός είναι και ο **Γιώργος Βαφειάδης**. Στο προφίλ του ανεβάζει συχνά εξαιρετικές φωτογραφίες από τη Σκάλα Συκαμιάς και όσα συμβαίνουν εκεί. Είχε τραβήξει και το βίντεο που έγινε viral με τον πρόσφυγα που μόλις έχει διασωθεί και ευχαριστεί τους εθελοντές με μοναδικά λόγια. «Είστε ήδη στον παράδεισο, γιατί έχετε βοηθήσει τόσους πρόσφυγες εδώ. Είστε στον παράδεισο, μην το ξεχνάτε» (δείτε στο τέλος του κειμένου).

«Η πρώτη φορά που είδαν βάρκα εδώ ήταν το 1997» θυμάται ο **Αποστόλης**. «Άντε να ερχόντουσαν 200 άνθρωποι τον χρόνο. Από τον Μάιο και μετά η κατάσταση έχει ξεφύγει. Τώρα μιλάμε για 2.000 την ημέρα μόνο στη Σκάλα. Το καλοκαίρι είχαν έρθει σε μια ημέρα 9.500 άτομα! Μετρήσαμε 150 βάρκες. Έχουν αφήσει να περάσει μια ολόκληρη χώρα μέσα από ένα χωριό 100 κατοίκων!», μου λέει. Και το κράτος πουθενά. Μου το λένε όλοι όσοι μίλησα αυτό. Ουσιαστικά όλη η δουλειά γίνεται από τις **ΜΚΟ** και τους **εθελοντές**.

“Thank you for the day off Mr. Tsipras”

«Ο Τσίπρας ήρθε και από εδώ δεν πέρασε. Ούτε στον Μόλυβο, ούτε στην Πέτρα που υποτίθεται πως έχουμε το μεγαλύτερο πρόβλημα. Και ουσιαστικά σήκωσαν το χαλί τότε και έκρυψαν το πρόβλημα από κάτω. Γιατί πριν έρθει ο Τσίπρας, εδώ υπήρχαν 30.000 άτομα. Και έδιωξαν περίπου 10.000, κλείδωσαν τους υπόλοιπους μέσα στα camps για να μην κυκλοφορούν, καθαρίσανε την πόλη και έκρυψαν το πρόβλημα. Αφού δεν ξέρω πως, αλλά όταν ήρθε ο Τσίπρας δεν βγήκε ούτε μία βάρκα εδώ. Να φανταστείς οι εθελοντές τύπωσαν αφίσσα **“Thank you for the day off Mr. Tsipras”**. Πίναμε καφέδες όλη μέρα. Και μόλις έφυγε βγήκαν 40 βάρκες».

Όσο συζητάμε, πίσω μας περνούν άνθρωποι πανικόβλητοι. Σε ένα σημείο στην πλατεία έχουν συγκεντρωθεί οι πρόσφυγες που μόλις έφτασαν. Μωρά κλαίνε. Είναι 9 το βράδυ Παρασκευής και έχει νυχτώσει για τα καλά. Ένας νεαρός από μια οργάνωση μιλά στα αγγλικά και ζητά ένα καλώδιο από την ταβέρνα του χωριού. Έπεσε το ρεύμα στο ένα κέντρο υποδοχής και ψάχνει καλώδιο για να συνδέσει τη γεννήτρια.

Οι δύο ώρες που κρίνουν ανθρώπινες ζωές

Η απόσταση από την Τουρκία μέχρι τη Σκάλα Συκαμιάς είναι πολύ μικρή. Μέχρι και το κινητό μου είχε σήμα από Τουρκία. Το ταξίδι από την απέναντι όχθη είναι μία με δύο ώρες με την βάρκα. Δύο ώρες που κρίνουν τη ζωή αυτών των ανθρώπων. Γιατί δεν είναι μόνο ο καιρός που είναι επικίνδυνος. Είναι η κατάσταση της βάρκας («μια ήταν τρυπημένη, την είχαν κολλήσει με σιλικόνη και είχαν βάλει μέσα 40 άτομα. Πόσο να αντέξει;» μου εξηγεί ο Αποστόλης) και το γεγονός ότι πολλοί δεν ξέρουν μπάνιο. «Πνίγονται άνθρωποι στα 20 μέτρα από την ακτή. Το διανοείσαι;» μου λέει. «Φτάνουν κοντά και δεν βγαίνουν, ακόμη και αν η βάρκα βουλιάζει, γιατί φοβούνται».

Ο Αποστόλης φέτος έζησε το πρώτο περιστατικό στις αρχές Μαΐου.

«Ήμασταν έξω και ακούω φωνές. Στις 3 τη νύχτα. Τη δεύτερη φορά που τις ακούω τρέχω πίσω από το λιμάνι και βλέπω μια βάρκα να έχει πέσει πάνω στα βράχια και ο κόσμος να έχει πέσει μέσα στη θάλασσα. Τέσσερα άτομα να προσπαθούν να βοηθήσουν 40... Και τους φέραμε εδώ (σ.σ. στην Μουριά του Μυριβήλη που δουλεύει). Ανοίξαμε όλοι τις ντουλάπες μας, όλο το χωριό κατέβηκε να βοηθήσει. Μετά με πρωτοβουλία προέδρου και αντιπροέδρου φτιάξαμε μια αποθήκη εδώ από πίσω και μέσω κοινοποιήσεων από Facebook καταφέραμε και μαζεύαμε ρούχα και αλλάζαμε τον κόσμο τουλάχιστον. Τα παιδιά. Έτσι ξεκινήσαμε. Μετά η μία βάρκα έγιναν 4, μετά 10, μετά 15. Φαντάσου δηλαδή ένα μαγαζί γεμάτο και να περνάνε ξαφνικά 100 άνθρωποι βρεγμένοι και ταλαιπωρημένοι. Τον πρώτο καιρό ο κόσμος δεν είχε συνειδητοποιήσει τι συμβαίνει. Εδώ ούτε εμείς δεν είχαμε συνειδητοποιήσει τι συμβαίνει. Και οι πρώτοι εθελοντές ήρθαν μέσα Ιουλίου. Στην αρχή βέβαια αρκετοί ντόπιοι αντιδρούσαν σε όλα. Εγώ δεχόμουν απειλές, με βρίζανε. Δεν ήθελαν να ασχοληθούμε. Αλλά δεν γινόταν. Και στην αρχή υπήρχε αναρχία. Γιατί ξυπνούσες το πρωί και έβλεπες στην πλατεία 300 άτομα να κοιμούνται. Τώρα πλέον όλοι βοηθάνε στο χωριό. Δεν γίνεται διαφορετικά».

Η καλοσύνη των ξένων (και των ντόπιων)

Στο νησί αυτή τη στιγμή είναι περίπου 100 οργανώσεις. Μικρές και μεγάλες. Άνθρωποι από όλο τον κόσμο έρχονται –σε πολλές περιπτώσεις εθελοντικά- για να βοηθήσουν. «Υπάρχουν οργανώσεις που έρχονται μόνο και μόνο για να δικαιολογήσουν τα λεφτά, αλλά υπάρχουν και πολλές που κάνουν πραγματική δουλειά. Η αλήθεια είναι όμως ότι εάν δεν υπήρχαν οι ΜΚΟ εδώ, θα είχαμε πάθει μεγάλη ζημιά» μου λέει η Βαρβάρα Γκιγκιλίνη

Στο νησί αυτή τη στιγμή είναι περίπου 100 οργανώσεις. Μικρές και μεγάλες. Άνθρωποι από όλο τον κόσμο έρχονται –σε πολλές περιπτώσεις εθελοντικά- για να βοηθήσουν. Μόνο μαζί μου με το αεροπλάνο ταξίδευαν περίπου 5 άτομα που στο αεροδρόμιο τους παρέλαβαν άνθρωποι του [Save the Children](#). «Υπάρχουν οργανώσεις που έρχονται μόνο και μόνο για να δικαιολογήσουν τα λεφτά, αλλά υπάρχουν και πολλές που κάνουν πραγματική δουλειά. Η αλήθεια είναι όμως ότι εάν δεν υπήρχαν οι ΜΚΟ εδώ, θα είχαμε πάθει μεγάλη ζημιά» μου λέει η **Βαρβάρα Γκιγκιλίνη, εκδότρια της πιο παλιάς εφημερίδας στη Μυτιλήνη, τα Πολιτικά**. «Το κράτος δεν το έχουμε δει. Θα ήθελα να το έχω δει, αλλά δεν το έχω δει».

Παρίσι και ο πλανήτης παγώνει

Είναι Παρασκευή βράδυ και η ημέρα τελειώνει με τα τρομοκρατικά χτυπήματα στο Παρίσι. Ο πλανήτης παγώνει. Το ίδιο κι εγώ. Σε πολλές από τις συζητήσεις που έκανα

όλη την ημέρα μου έχουν συνδέσει τις αποφάσεις για κλείσιμο των συνόρων με τις προσφυγικές ροές. Όταν γίνονται τέτοιες συζητήσεις τρέχουν να προλάβουν για να μπουν. Και αγωνιό για την επόμενη ημέρα... Λίγες ημέρες αργότερα θα μου πει τις δικές του σκέψεις για το θέμα ο **Δημήτρης Χριστόπουλος**, αντιπρόεδρος της Διεθνούς Ομοσπονδίας για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (FIDH) και αναπληρωτής καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου, ο οποίος θεωρεί ότι πρέπει να ανοίξει ο Έβρος ([διαβάστε τη συνέντευξη](#)).

«Αλίμονο εάν ποτέ βγάλω εγώ λεφτά από το δράμα του άλλου»

Η επόμενη ημέρα ξεκινά και με πιάνω να κοιτώ τη θάλασσα. Όπως κάνουν οι ντόπιοι μήνες τώρα. Όχι από ρομαντισμό, από ανθρωπισμό. Μήπως και δουν καμία βάρκα που χρειάζεται βοήθεια.

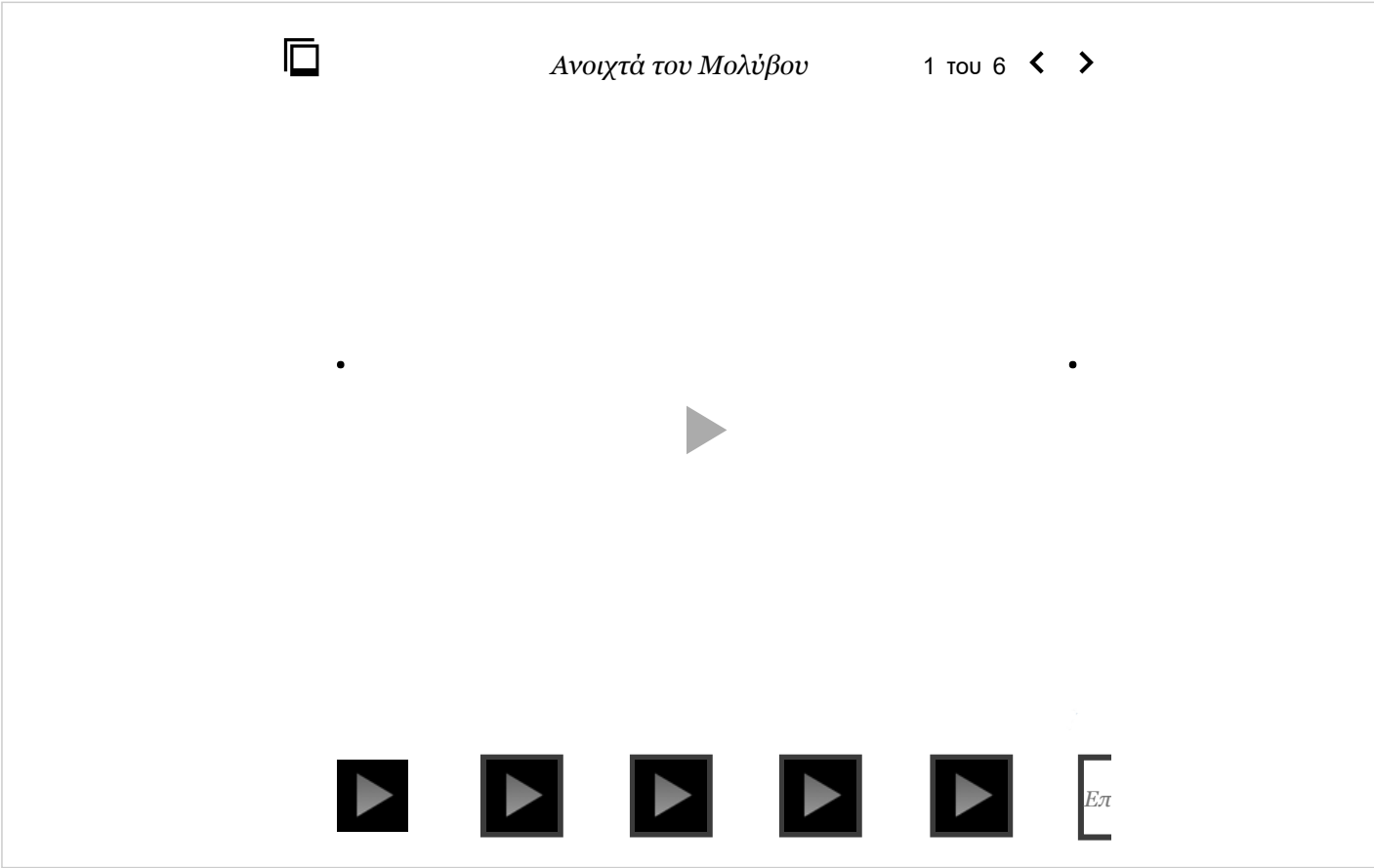
Συναντώ στον Μόλυβο τον **Στρατή Καμπανά**. Τον άνθρωπο που παραμέλησε τη δουλειά του ψάχνοντας ανθρώπους στη θάλασσα. Έχει μια βάρκα και οργανώνει μικρές κρουαζιέρες στο νησί. Εκτός από αυτό το καλοκαίρι, που ακόμη και με πελάτες μέσα στη βάρκα, έριχνε σχοινιά σε ακυβέρνητες βάρκες προσφύγων για να τις τραβήξει στην στεριά. Του στοίχισε οικονομικά αλλά δεν τον νοιάζει. Είχε στήσει και εκείνος μαζί με μια ομάδα ανθρώπων ένα camp στο Μόλυβο. Μετά είδε την εκμετάλλευση αυτών των ανθρώπων από τους υπόλοιπους και τα παράτησε. Πολλές οργανώσεις τον έχουν προσεγγίσει για να του προσφέρουν δουλειά αλλά αρνήθηκε. «Αλίμονο εάν ποτέ βγάλω εγώ λεφτά από το δράμα του άλλου» μου λέει.

«Αυτό που με έχει χαλάσει περισσότερο είναι ότι χάθηκε το ανθρωπιστικό και άρχισε η μπίζνα. Εγώ έβγαινα έξω και το καλοκαίρι μπήκα μέσα. Γιατί όταν το καλοκαίρι έβλεπα τις βάρκες και είχα τον πελάτη μέσα, ε, δεν μπορούσα να τους αφήσω. Οπότε είχα εμπλακεί. Έφερνα τις βάρκες εκεί απέναντι. Για να μην πέσουν πάνω στα βράχια. Και είχα πρόβλημα με το Λιμεναρχείο που ήθελε να μου κάνει μήνυση για διευκόλυνση παράνομα εισελθόντων στην επικράτεια. Τώρα διαβάζω κάθε μέρα για τους ψαράδες της Λέσβου που σώζουν τις βάρκες. Κάποιος που το έκανε όμως τον Απρίλη και τον Μάιο, ήθελε να τον βάλεις φυλακή. Μετά λες κονομάει. Ρε συ, δεν κονομάει ο άνθρωπος, τον βλέπεις πως είναι (σ.σ. δείχνοντας τα ρούχα του). Τώρα με έχουν πάρει τηλέφωνο διάφορες ΜΚΟ για να δουλέψω. Αλλά τους το έχω δηλώσει: Δεν δουλεύω εγώ γι' αυτό το πράγμα. Εγώ βοηθάω. Όλο το καλοκαίρι συζητάμε αυτό το πράγμα. Ότι το θέμα πρέπει να το δούμε ανθρωπιστικά. Είχα την πλειονότητα του χωριού απέναντί μου. Με σταμάταγαν και μου φώναζαν “Εσείς τους φέρνετε εδώ πέρα και θα

χαλάσετε τον τουρισμό μας”. Και τους απάνταγα ότι είναι μια κατάσταση που δεν την ελέγχουμε και θα την αντιμετωπίσουμε βγάζοντας το καλό από την κατάσταση. Σε 10 χρόνια αυτός ο Σύριος μπορεί να έρθει από τη Γερμανία και να σου αφήσει λεφτά ως τουρίστας. Μπορείς να το δεις έτσι; Κάνε αυτό που πρέπει να κάνεις. Τι να τον κάνεις, να τον πνίξεις; Και εκεί που είχα αυτό το πρόβλημα όλο το καλοκαίρι, τώρα τα έχω πάρει στο κρανίο γιατί όπως βλέπεις όλο το χωριό ζει από αυτό. Δωμάτια, φαγητά, αυτοκίνητα κτλ.».

Προσφέρεται να βγούμε με τη βάρκα στα ανοιχτά. Εκεί όπου τελικά θα κάνουμε καθαρισμό της θάλασσας. Από αυτές τις πορτοκαλί κουκκίδες που βλέπεις από απόσταση και δεν ξέρεις, είναι άνθρωπος, είναι νεκρός ή απλά ένα σωσίβιο μόνο του. «Και τι κάνεις; Δεν πας; Πας τρέχοντας» μου λέει την πρώτη φορά που είδαμε το σωσίβιο στο βάθος και δεν ξέραμε τι θα συναντήσουμε. Ευτυχώς ήταν μόνο ένα σωσίβιο. Ο ίδιος μου λέει ότι δεν έχει δει πτώμα. Μόνο απεγνωσμένους για βοήθεια μέσα στη θάλασσα.

Η διαδρομή μας διήρκεσε περίπου 40 λεπτά. Δεν συναντήσαμε ούτε μια βάρκα. Κάτι που με έκανε να αναρωτιέμαι για το τι μπορεί να σήμαινε σε σχέση με το Παρίσι.

Όταν όμως αποχαιρετούσα τον **Στρατή** στον Μόλυβο, με παίρνει τηλέφωνο ο **Αποστόλης**.

- Που είσαι.
- Μόλυβο και έρχομαι Σκάλα Συκαμιάς.
- Έλα όσο πιο γρήγορα μπορείς. Έρχονται 16 βάρκες!

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΛΕΣΒΟΣ ΣΥΚΑΜΙΑ από *HuffPost Greece*

Όλο το πρωί δεν είχε φτάσει ούτε μια, μου λέει αργότερα όταν τον είδα. Όταν έφτασα, πολύς κόσμος από την πλατεία μέχρι το stage 1. Άλλοι ανεβαίνουν με τα πόδια στο stage 2 (μια απόσταση με το αυτοκίνητο περίπου 5 λεπτά, ανηφόρα). Άλλοι είναι ακόμη στην πρώτη υποδοχή, δίπλα στη θάλασσα. Οι διερμηνείς της **ΜΕΤΑδρασης** λένε στις γυναίκες και τα παιδιά να περιμένουν εκεί μέχρι να έρθουν τα βανάκια να τους μεταφέρουν πάνω.

Μια μαμά (υποθέτω) κάθεται με ένα παιδάκι αγκαλιά σε μια καρέκλα και περιμένει. Ένας εθελοντής έρχεται με ένα ζευγάρι παπουτσάκια. Άσπρο και γαλάζιο. Του τα φοράει και εκείνο σκάει στα γέλια. Μέχρι να έρθει το βανάκι, το μωρό -ήταν δεν ήταν ενός έτους- κοιτούσε τα καινούρια του παπούτσια και κουνούσε τα ποδαράκια του χαρούμενα. Στο νησί έρχονται καθημερινά δωρεές -ρούχα, παπούτσια, είδη πρώτης ανάγκης- για τους πρόσφυγες. Δεν θα μάθουμε ποτέ ποιανού ήταν αυτά τα παπουτσάκια. Αλλά θα έπρεπε να ξέρει ότι έκανε ένα ταλαιπωρημένο παιδί πολύ χαρούμενο.

Έφταναν άλλες 3 βάρκες στο μεσοδιάστημα αλλά για ώρα μετά δεν έχει εμφανιστεί άλλη βάρκα στο σημείο. Έχει ήδη αρχίσει να νυχτώνει. Μιλούσα με την **Μάρα Κιτάκη, συντονίστρια των διερμηνέων της ΜΕΤΑδρασης** και μου έλεγε πόσο ανήμπορος νιώθεις μπροστά στο δράμα τους. «Στην αρχή όταν τους έβλεπα έτσι βρεγμένους και ταλαιπωρημένους, στο σώμα μου, στο πετσί μου, ξύπναγε κάτι γνώριμο, χωρίς να έχω ζήσει ξενιτιά». Μου εξηγεί τον ρόλο της ΜΕΤΑδρασης και πόσο σημαντική είναι η

διερμηνεία σε εκείνες τις στιγμές, τόσο για να νιώθουν καλύτερα που υπάρχει κάποιος να μιλήσει τη γλώσσα τους, όσο και για να μειώνονται οι εντάσεις.

Ο **Αποστόλης** έχει τελειώσει τη δουλειά του, έχει πάει ήδη σπίτι να αλλάξει, επιστρέφοντας με τη «στολή εργασίας». Μια φόρμα αδιάβροχη ενσωματωμένη σε γαλότσες. Του την έστειλαν ως δωρεά. Η κινητοποίηση του μέσω Facebook έχει βοηθήσει για να σταλούν στους εθελοντές πολλά χρήσιμα πράγματα. Αυτό που χρειάζονται τώρα είναι θερμικά κιάλια. Έχουν μόνο νυχτερινής όρασης αλλά δεν βοηθούν πολύ. Τι τα χρειάζονται; Όλο το βράδυ παρακολουθούν τη θάλασσα. Εάν εντοπίσουν καμία βάρκα πρέπει να την οδηγήσουν με σινιάλα σε ένα ασφαλές μέρος της ακτής, για να μην πέσει σε βράχια.

Όσο ο **Αποστόλης**, ο **Γιώργος** και άλλοι από την ομάδα παρακολουθούν την σκοτεινή θάλασσα και έχουν στήσει αυτιά μήπως ακούσουν μηχανή βάρκας ή φωνές, λίγα μέτρα πιο δίπλα, στο camp ο **Κωνσταντίνος Πολυχρονόπουλος από την Κοινωνική Κουζίνα «Ο Άλλος Άνθρωπος»** -που έχει σχεδόν μετακομίσει στη Λέσβο από όταν αντιλήφθηκε τις ανάγκες για βοήθεια- έχει στήσει την κατσαρόλα του και μαγειρεύει. Σαν σε ξενοδοχείο, που φροντίζει να τα έχεις όλα έτοιμα για το ενδεχόμενο που θα έρθουν απροειδοποίητα πελάτες. Μόνο που σε αυτή την περίπτωση δεν πρόκειται για ξενοδοχείο, ούτε για πελάτες. Πρόκειται για ανθρώπους που έρχονται απροσδόκητα μέσα από τη θάλασσα βρεγμένοι και ταλαιπωρημένοι, έχοντας ανάγκη, στην καλύτερη περίπτωση, να αλλάξουν τα βρεγμένα τους ρούχα και να πιουν ή να φάνε κάτι ζεστό για να ισορροπήσει λίγο η θερμοκρασία του σώματος. Και αυτό είναι ένα μεγάλο σοκ για τον κόσμο εκεί. Το απροσδόκητο της υπόθεσης. Δεν ξέρεις πόσοι και πότε θα φτάσουν. Αλλά πρέπει να είσαι πάντα έτοιμος.

Μαζί του και ο 25χρονος **Rayyan Haries** από την **Μαλαισία**, που άφησε τα πάντα και πήγε στην Σκάλα Συκαμιάς εθελοντικά για να μαγειρέψει για τους πρόσφυγες.

Όσο περιμένουμε, βλέπω έναν νέο άνθρωπο με μια κυρία που μιλά και αγγλικά και την γλώσσα του (μου ακούγονται σαν αραβικά). Όσοι είναι γύρω του προσπαθούν να τον παρηγορήσουν για κάτι. Είναι ο **Ala Addin**. Ρωτάω τι έγινε και μου λένε ότι είναι μαζί τους 3 ημέρες. Οι διακινητές τον χώρισαν από την οικογένειά του η οποία έχει μείνει απέναντι. Η σύζυγός του, η μητέρα του και τα 3 του παιδιά, 6 και 5 ετών και ένα μωρό 10 μηνών.

Οι διακινητές τους έκλεισαν τα λεφτά και τώρα δεν έχουν να πληρώσουν για το ταξίδι. Οι άνθρωποι της οργάνωσης **Light House** που έχουν στήσει ένα ανάλογο camp λίγα μέτρα πιο πέρα στην ακτογραμμή προς την Εφταλού, τον έχουν αφήσει να μείνει στις σκηνές εκεί. Δεν θέλει να φύγει από την παραλία, για να είναι εκεί μόλις –και αν– φανεί η οικογένειά του. Παράλληλα μάζεψαν από δωρεές τα 4.000 ευρώ που απαιτούνται για τα «εισιτήρια» και μέσω ακτιβιστών που βρίσκονται στην απέναντι πλευρά θα δοθούν για να μπορέσει να έρθει και η οικογένεια του Ala. Ελπίζουν ότι σύντομα η οικογένειά του θα μπορέσει να τον βρει και μέχρι τότε εκείνος θα βοηθάει με τους εθελοντές τους άλλους πρόσφυγες που έρχονται. «Για να ξεχνιέται λίγο από την απόγνωση του» μου λέει ο Κωνσταντίνος.

«Χωρίζονται πολύ συχνά οικογένειες» μου λέει αργότερα η **Έλενα Αγγελοπούλου** από την Κοινωνική Κουζίνα. «Τις προάλλες μια γυναίκα είχε φτάσει στο λιμανάκι και πίσω είχαν μείνει ο άντρας της και τα δύο της παιδιά. Ωρυσόταν και δεν έφευγε με τίποτα από εδώ, καθόταν μέσα στο κρύο και κοιτούσε την θάλασσα. Ευτυχώς ήρθαν με την επόμενη βάρκα».

«Έχουμε δει πολλά τέτοια» μου διηγείται ο **Αποστόλης**.

«Μια φορά βούλιαζε η βάρκα και κοίταξε ο ψαράς να πάρει πρώτα τα παιδιά. Γύρισε μετά για τους ενήλικους. Οπότε έγινε ένα μπάχαλο γιατί κάποια παιδάκια μεταφέρθηκαν στην άλλη ταβέρνα. Και έχει βγει ένας πατέρας, βλέπει τη γυναίκα του με ένα παιδί και αρχίζει να ουρλιάζει: “Έχω δύο παιδιά!”, και να αρχίζουμε όλοι να ψάχνουμε το δεύτερο παιδί. Ευτυχώς ήταν στην άλλη ταβέρνα. Έχουν βγει εδώ άνθρωποι που έχουν χάσει τους υπόλοιπους μέσα. Έχουν βγει άνθρωποι χωρίς πόδια, με καρτοσάκια αναπηρικά. Έχουν βγει ξυλοκοπημένοι, μαχαιρωμένοι, γυναίκες βιασμένες. Έχει βγει παιδί 6 χρονών το οποίο είχε κάνει εγχείρηση βαλβίδας και ήταν και παραπληγικό. Και κρυοπαγήματα. Την άλλη φορά είχαμε βάλει ένα ζευγάρι με τα παιδιά του στην αποθήκη να ζεσταθεί και το ζευγάρι ήταν αλλού, χαμένοι. Είχαν βιάσει τη γυναίκα».

Η **Βαρβάρα** πάλι μου είχε διηγηθεί μια ιστορία όπου ένα βρέφος είχε έρθει μόνο του στη βάρκα. Η μητέρα του δεν είχε προλάβει να μπει και έμενε απέναντι. «Σε ναυάγιο ναυαγοσώστης μου έλεγε ότι δεν ήξερε ποιον να διαλέξει να σώσει. Άλλοι νομίζουν ότι είναι Αθήνα, άλλοι νομίζουν ότι είναι Ιταλία. Μέχρι και στην Αμερική νομίζουν ότι έχουν φτάσει. Δράμα», μου είχε αναφέρει όταν την είχα συναντήσει στη Μυτιλήνη. «Ακούς το ελικόπτερο και ξέρεις ότι πνίγεται κόσμος. Πρέπει να δεις ημέρα που έχει 7 μπόφορ και ψάχνουν για μωρά στη θάλασσα. Εδώ εμείς έχουμε πάθει μεγάλο σοκ. Το νησί είναι σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης και κανείς δεν κάνει τίποτα», μου είχε πει.

Τα απομεινάρια μιας άφιξης. Σκάλα Σινκαμιάς, 13 Νοεμβρίου 2015

Και ξαφνικά κινητικότητα. Και μετά από λίγα δευτερόλεπτα βλέπω και εγώ μια βάρκα να βγαίνει με φόρα λίγα μέτρα πιο μακριά από εκεί που βρισκόμαστε. Τρέχουν εθελοντές προς τα εκεί για να βοηθήσουν τους ανθρώπους να βγουν. Όταν βγαίνουν όλοι, τους δείχνουν τον δρόμο προς το camp και μένω πίσω με άλλα 3 άτομα από τους εθελοντές. Έχει μείνει ένας άνδρας πίσω. Ρωτάει τον **Άλεξ** εάν μπορεί να κάνει ένα τηλεφώνo. «I will pay», του λέει. «You insult me my friend», του απαντάει, κάπως ενοχλημένος ο Άλεξ. «Greek very nice», απαντά ο νεαρός και η συζήτηση τελειώνει εκεί.

Υπάρχουν πολλοί άνθρωποι στο νησί που δεν διανοούνται ότι θα βγάλουν λεφτά από το δράμα του άλλου. Άλλοι πάλι, όχι...

Όσο συμβαίνουν αυτά, συνειδητοποιώ ότι ήδη από το πρώτο λεπτό που άδειασε η βάρκα από τον κόσμο, δύο άνδρες την ξηλώνουν. Στόχος η μηχανή και ότι άλλο μπορεί να φανεί χρήσιμο. «Τι είναι αυτοί», ρωτάω. «Κοράκια» μου απαντά ο Γιώργος. Ήξερα από παλαιότερα ρεπορτάζ ότι πολλοί ντόπιοι –ή διακινητές που ερχόντουσαν από απέναντι– φρόντισαν να πάρουν τις ακριβές μηχανές –ακόμη και τη βενζίνη– της βάρκας που μετέφερε τους πρόσφυγες. Οι συγκεκριμένοι, μου λένε, είναι ντόπιοι. «Και δεν μπορούμε να κάνουμε κάτι» τον ρωτάω, έχοντας εκνευριστεί από την απροκάλυπτη εκμετάλλευση του δράματος που εκτυλίσσεται μπροστά στα μάτια μας. «Στην αρχή είχα αντιδράσει και μετά δεχόμουν απειλητικά τηλεφωνήματα στο σπίτι μου», μου λέει ο Γιώργος. «Δες το και από την άλλη πλευρά. Δεν μένουν εδώ να μολύνουν την θάλασσα» συμπληρώνει ο Άλεξ.

Ανάλογο περιστατικό είχα ζήσει νωρίτερα με τον **Στρατή**, αλλά εκείνη ήταν η πρώτη διερευνητική επαφή. Όσο μιλούσαμε στο λιμάνι, κάποιος ντόπιος περιεργάζεται μια βάρκα από αυτές που είχαν μεταφέρει πρόσφυγες. «Τι έγινε, τι κοιτάς» τον ρωτά ο Στρατής περιπαιχτικά. «Ψάχνω κάτι να... “αγοράσω”», του απαντά χαμογελώντας. Συνεχίζουμε την κουβέντα μας και μας διακόπτει φωνάζοντας: «Α, εδώ έχει κάτι ωραίο». «Το βράδυ, το βράδυ. Αυτή είναι βραδινή δουλειά», του λέει ο Στρατής με το ίδιο ύφος.

Ένα άλλο παράδειγμα της εκμετάλλευσης είναι όσα είχαν βγάλει κάποιοι ντόπιοι όταν ξεκίνησαν όλα αυτά, καθώς, απουσία οργάνωσης, προσφέρονταν να μεταφέρουν τους πρόσφυγες από τις παραλίες στα κέντρα καταγραφής. Με το αζημίωτο φυσικά. Μέχρι και 50 ευρώ το κεφάλι. «Τον βλέπεις αυτόν εδώ» μου λέει ο Γιώργος δείχνοντάς μου έναν άνδρα μέσης ηλικίας που είχε έρθει πριν από λίγο. «Αυτή τη δουλειά έκανε. Τώρα κάνει πως τάχα βοηθάει αλλά...». Αυτά τελείωσαν όταν οι οργανώσεις –κυρίως η **Ύπατη Αρμοστεία**– έβαλε τα λεωφορεία για να μεταφέρουν τους ανθρώπους στα κέντρα καταγραφής.

Λίγα λεπτά αργότερα, βλέπουν τα παιδιά ότι ένα σκάφος που φαίνεται να είναι του Λιμενικού, να συνοδεύει κάτι που αχνοφαίνεται σαν βάρκα. Το σκοτάδι είναι βαθύ και δεν ξεχωρίζεις εύκολα με γυμνό μάτι. Όσο πλησίαζαν φαινόταν και το μέγεθος. Μεγαλύτερη από τις συνηθισμένες και ξύλινη. Την οδηγούσαν προς το λιμανάκι. Ξανά τρέξιμο. Βλέποντας το μέγεθος της βάρκας, σε πιάνει τρόμος. Κυρίως για το πόσοι άνθρωποι θα βγουν από εκεί μέσα, ειδικά αν αναλογιστείς ότι σε ένα φουσκωτό, βάζουν ακόμη και 50 ανθρώπους.

Βγαίνουν δύο-τρεις ενήλικες και μετά συνέχεια παιδιά. Παρατάς ότι κάνεις και πας να βοηθήσεις. Δεν έχεις άλλη επιλογή. Μωρά να κλαίνε σε αγκαλιές εθελοντών, για δευτερόλεπτα να μην ξέρεις αν έχει μητέρα ή όχι αυτό το παιδί που κλαίει στην αγκαλιά σου και να ελπίζεις ότι ανάμεσα στους ανθρώπους που βγαίνουν από τη βάρκα, θα υπάρξει κάποιος που θα το αναζητήσει. Τελικά έρχεται μια νεαρή γυναίκα και αν και ακόμη σε απόσταση αλλά με τα χέρια έτοιμα να το πάρουν αγκαλιά, το μωρό ηρεμεί και απλώνει τα χεράκια του.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΛΕΣΒΟΣ: ΒΑΡΚΑ ΜΕ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ 2 από *HuffPost Greece*

Προσπαθώ να της εξηγήσω με νοήματα ότι πρέπει να βγάλει το βρεγμένο σωσίβιο από πάνω της. Αργεί να με καταλάβει. Ή να την πείσω ότι μπορεί να με εμπιστευτεί και να αποχωριστεί για λίγα ακόμη δευτερόλεπτα το παιδί. Τελικά συνεννοούμαστε.

Οι γυναίκες από το σπίτι που βρίσκεται ακριβώς στο σημείο που έφτασε η βάρκα, προσπαθούν να βρουν ρούχα για τα παιδιά που είναι βρεγμένα. «Φέρε ρούχα και παπούτσια! Για 3-4 χρονών», φωνάζει εκείνη που είναι μαζί με ένα αγοράκι. Έρχεται και ο πατέρας του από τη βάρκα. Ένα αγοράκι με ύφος ευγνωμοσύνης παίρνει μια μεγάλη αγκαλιά τον εθελοντή που τον τυλίγει με την ισοθερμική κουβέρτα (βίντεο). Κάποια άλλα είναι τρομαγμένα και κλαίνε. Οι γονείς προσπαθούν να τα ηρεμήσουν. Το δύσκολο μέρος τελείωσε. Τελείωσε όμως;

Η επόμενη στάση είναι το πρώτο camp για να αλλάξουν ρούχα και οι ενήλικες, να δοθεί ιατρική βοήθεια σε όσους το έχουν ανάγκη, ένα ζεστό ρόφημα ή φαγητό. Όσοι μένουν εκεί, προσπαθούν να συγκεντρώσουν σε ένα σημείο τα σωσίβια. Στο μυαλό ένα κενό. Για τις εικόνες που είδαν ακόμη μια φορά και δεν χωράνε εύκολα στο μυαλό ανθρώπου.

«Να γράψεις όλα όσα είδες», μου λέει ο Αποστόλης. «Να μάθουν όλοι τι ακριβώς συμβαίνει εδώ».

**Κλείνω με το βίντεο του Γιώργου Βαφειάδη, γιατί χρειαζόμαστε ένα τέτοιο χαμόγελο. «Είστε ήδη στον παράδεισο, γιατί έχετε βοηθήσει τόσους πρόσφυγες εδώ. Είστε στον παράδεισο, μην το ξεχνάτε»*

Posted by **George Vafeiadis**
17,695 Views

HuffPost Greece

Μυτιλήνη προς Μόλυβο. Στη βόρεια πλευρά του νησιού οι προσφυγικές ροές είναι μεγαλύτερες αφού εκεί είναι η κοντινότερη απόσταση από τα Τουρκικά παράλια. Απέναντι η Άσσος. 13 Νοεμβρίου 2015

HuffPost Greece

Σκάλα Συκαμιάς. Στην μισή ώρα που ήμουν εκεί έφτασαν δύο βάρκες μέσα στη νύχτα. 13 Νοεμβρίου 2015

HuffPost Greece

HuffPost Greece

Στο πρώτο camp ή assembly point, μεταξύ όλων των εθελοντών βρίσκεται και ο 25χρονος Rayyan Haries από την Μαλαισία, που άφησε τα πάντα και πήγε στην Σκάλα Συκαμιάς εθελοντικά για να μαγειρέψει για τους πρόσφυγες. 13 Νοεμβρίου 2015

HuffPost Greece

Στο πρώτο camp ή assembly point στην Σκάλα Συκαμιάς, 13 Νοεμβρίου 2015

HuffPost Greece

Στο πρώτο camp ή assembly point στην Σκάλα Συκαμιάς, 13 Νοεμβρίου 2015

HuffPost Greece

Το ιατρείο που έχει στήσει μέσα σε ένα βανάκι η Adventist Help. Σκάλα Συκαμιάς, 13 Νοεμβρίου 2015

HuffPost Greece

Το ιατρείο που έχει στήσει μέσα σε ένα βανάκι η Adventist Help. Σκάλα Συκαμιάς, 13 Νοεμβρίου 2015

HuffPost Greece

HuffPost Greece

Ειδυλλιακό τοπίο στον Μόλυβο. Οι βάρκες στο λιμάνι που έχουν μεταφέρει πρόσφυγες σου θυμίζουν τι ζει το νησί πάνω από 6 μήνες. 14 Νοεμβρίου 2015

HuffPost Greece

Στην βάρκα του Στρατή Καμπανά, 14 Νοεμβρίου 2015

HuffPost Greece

Ο Στρατής Καμπανάς, ο άνθρωπος που παραμέλησε τη δουλειά του ψάχνοντας ανθρώπους στη θάλασσα. Μόλυβος, 14 Νοεμβρίου 2015

HuffPost Greece
Μόλυβος, 14 Νοεμβρίου 2015

HuffPost Greece

Σκάλα Συναμιάς, κατέφθασαν μαζί 16 βάρκες, 14 Νοεμβρίου 2015

HuffPost Greece

Σκάλα Συναμιάς, κατέφθασαν μαζί 16 βάρκες, 14 Νοεμβρίου 2015

HuffPost Greece

Σκάλα Συναμιάς, 14 Νοεμβρίου 2015

HuffPost Greece
Σκάλα Συναμιάς, 14 Νοεμβρίου 2015

HuffPost Greece

HuffPost Greece

Ο Ala' Addin. Οι διακινητές τον χώρισαν από την οικογένειά του η οποία έχει μείνει απέναντι. Η σύζυγός του, η μητέρα του και τα 3 του παιδιά, 6 και 5 ετών και ένα μωρό 10 μηνών. Σκάλα Συναμιάς, 14 Νοεμβρίου 2015

HuffPost Greece

ΚΕΙΠΥ Καρά Τεπέ, 15 Νοεμβρίου 2015

HuffPost Greece

HuffPost Greece

ΚΕΠΠΥ Μόρια, 15 Νοεμβρίου 2015

HuffPost Greece

ΚΕΠΠΥ Μόρια, 15 Νοεμβρίου 2015

Σχόλια

14 Comments

Sort by Oldest

Add a comment...

Nassos Katsaounis

Μπράβο για το άρθρο. Κυρίως γιατί δεν είναι δακρύβρεχτο αλλά, όπως χρειάζεται, περιγραφικό. Και γιατί εκτός από τη βοήθεια που δίνουμε (😊) δε διστάζει να αναφέρει και τις "ομορφιές" του υπέροχου λαού μας.

Like · Reply · 10 · 20 November 2015 12:23

Dimitra Konstantopoulou · 1ο lukeio pallinis

Μπράβο σας, γιατί ήταν απλά ρεαλιστικό και ο καθένας καταλαβαίνει αυτό που χρειάζεται. Όσο για τους ανθρώπους που πραγματικά βοηθούν χωρίς ανταλλάγματα τα λόγια είναι φτωχά και τα ευχαριστώ πολύ λίγα...

Like · Reply · 6 · 20 November 2015 15:58

Laki Lada

καταστρεψανε ενα νησι αυτο μονο. μακροπροθεσμα δεν προκειται να πατησει τουριστας.εμεις απο την μυτιληνη θα φυγουμε μεταναστες.να δουμει πιος θα νοιαστει.ποια ανθρωπια μπιζνες ειναι κωνομανε μερικοι απο τον υπεροχο λαο μας

Like · Reply · 7 · 20 November 2015 19:14

Στεφανης Αντωνης Σωτηροπουλος

...Δεν ειναι μεταναστες αλλα προσφυγες,,και να εισαι σιγουρος,,πως αν δεν τους φεροσασταν σωστα,,τοτε δεν θα πατουσε τουριστας στο νησι σας.

Like · Reply · 9 · 21 November 2015 17:50 · Edited

Martin Eden

Εκτός από ψεύτης είσαι και ανορθόγραφος...

Like · Reply · 4 · 21 November 2015 10:26

Nikolai Slivkin · Maich

Στεφανης Αντωνης Σωτηροπουλος 1) όποιος είναι έξω από το χορό πολλά τραγούδια ξέρει 2) τι σημασία έχει αν είναι ανορθόγραφος ο άνθρωπος; Κρινόμαστε για τις ιδέες όχι για το πως τις εκφράζουμε 3) θα σας πρότεινα αγαπητέ να ξαναδείτε τον ορισμό του πρόσφυγα στα λεξικά. Και μην τολμήσει κανείς να τους συγκρίνει, όπως έσπευσαν μερικοί, με τους παππούδες και προπάππους μας της Μ. Ασίας και του Πόντου. Ο πρόσφυγας μαζεύει το βίός του με τα παιδιά στο στήθος και μένει στην πρώτη χώρα που θα τον δεχτεί. Δεν περνάει 6 (!) φίλιες χώρες που είναι έτοιμες να τον υποδεχτούν γιατί του γυάλισε η Ευρώπη. Σ' α... [See more](#)

Like · Reply · 7 · 21 November 2015 12:09

[Show 9 more replies in this thread](#)

Laki Lada

οι εθελοντες 20 χρεωνουν το ντουζ και 60 ο υπνος.ολοι οι ανεργοι της ευρωπης εδω ειναι.χωρια το σκουπιδαριο που πετανε οι μετεναστες βουνα σοσιβια και ρουχα

Like · Reply · 1 · 20 November 2015 19:18

Αντώνης Ζιώγας · ΕΛΑΣΣΟΝΑ at Ηλεκτρομηχανολογικά έργα

Οταν βρεθείς από ανάγκη και συ μεσοπέλαγα να αρμενίζεις , θα το ξανασκεφτείς αυτό που έγραψες

Like · Reply · 6 · 21 November 2015 12:51

Στεφανης Αντωνης Σωτηροπουλος

.....Απο σκουπιδαριο,,ο Ελληναρας ειναι πρωτος,,ποτε παιει την εκδρομη δειχνει στα βουνα και στις παραλιες..την αγαπη του για τον τοπο του.

Like · Reply · 2 · 21 November 2015 17:49

Αλεξανδρος Τσιουστας · StarCraft

Παιδια ημουν φανταρος στη Μυτιληνη. Πραγματικα δεν μπορω να περιγραψω ποσο φιλοξενος κοσμος ειναι. Μπραβο τους.

Like · Reply · 6 · 20 November 2015 19:36

Periklis Arapoglou · Παρίσι

Giati oloi αυτοι οι metanastes kindineuoun me tin zoi tous na elthoun stin xreokoplmeni ellada kai den pigenoun sta adelfia tous sta emirata stin saoudiki aravia Koweït pou einai plousioi kai einai konta tous.

Like · Reply · 4 · 20 November 2015 23:10

Αντώνης Ζιώγας · ΕΛΑΣΣΟΝΑ at Ηλεκτρομηχανολογικά έργα

Γενικά όσοι έχετε την τρικολόρ της Γαλλίας , είστε πειραγμένοι στον εγκέφαλο ε?

Like · Reply · 10 · 21 November 2015 12:53 · Edited

Aristidis Thanasas · City Unity College

Αυτοί που βοήθησαν τους "πρόσφυγες" και θα πάνε στον παράδεισο, θα πάρουν και 72 παρθένες ?

Like · Reply · 5 · 20 November 2015 23:55

Αντώνης Ζιώγας · ΕΛΑΣΣΟΝΑ at Ηλεκτρομηχανολογικά έργα

Ενας φασίστας like και κανείς δε γέλασε..

Like · Reply · 3 · 21 November 2015 12:50

Takis Mylonakos

Antony Twin εχεις μεσανυχτα βαθεια σκοτεινιασμενα.....αν οποιος αγαπαι την πατριδα του ειναι φασιστας τοτε και εσυ εισαι διανοητικα αναπηρος....

Like · Reply · 1 · 21 November 2015 18:45

Aristidis Thanasas · City Unity College

Αντώνης Ζιώγας Βλέπω ότι εσύ έχεις λιγότερα like, όσο για τους φασίστες, σκότωσε πρώτα αυτόν που έχεις μέσα σου και μετά βάζεις ταμπέλες στους άλλους.

Like · Reply · 1 · 22 November 2015 14:32

Pavlos Lian · A.E.N Σχολή Πλοιάρχων Εμπορικού Ναυτικού (Merchant Marine Academy)

Γειά σε όλους. Κάθε βοήθεια είναι ευπρόσδεκτη από όλους !Όλο αυτό το καιρό τα πληρώματα του λιμενικού νυχθημερόν σώζουν ζωές μεσοπελαγα χωρίς ρεπό και με όλους τους καιρούς .Απλώς το λέω γιατί στο άρθρο δεν γράφεται τίποτα για αυτό

Like · Reply · 6 · 21 November 2015 08:05

Γεωργιος Μωραιτης Σωτηρης · Biologist at General Hospital of Serres

ΓΡΗΓΟΡΕΙΤΕ! τι θα γίνει τώρα που ερχονται η παγωνια ,οι βροχες ,ο χιονιας???

Like · Reply · 21 November 2015 12:56

Periklis Arapoglou · Παρίσι

Oloi Oi metanastes apo mousoulmanikes hores Theloun na pane se kapittlistikes hores kai Malista Stin kakia germania tis kakias kirias Merkel oso gia to an eimai piragmenos kirie zioga afisste n'a to xero ego .to pio ashimo einai na einai kapios kai na min to xerei.

Like · Reply · 21 November 2015 21:39

[Load 4 more comments](#)

Facebook Comments plug-in

[RSS](#) | [Συχνές Ερωτήσεις](#) | [Σύμβαση Χρήστη](#) | [Πολιτική Απορρήτου](#) | [Πολιτική Σχολίων](#) | [Σχετικά Με Εμάς](#)

[Επικοινωνήστε Μαζί Μας](#) | [Αρχείο](#)

Copyright ©2017 TheHuffingtonPost Holdings LLC. Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος. | "The Huffington Post" Αποτελεί σήμα κατατεθέν του TheHuffingtonPost.com, Inc. Με την επιφύλαξη όλων των δικαιωμάτων. 2017©

Τμήμα της **HuffPost News**